

Entrevista

Carme Valls Llobet

“És important que tant els professionals de la salut com els delegats i delegades sindicals de prevenció tinguin cada dia més informació sobre les diferents maneres d’emmalaltir de dones i homes”

Directora del Programa dones, salut i qualitat de vida del CAPS (Centre d’Anàlisi i Programes Sanitaris)

Que homes i dones som físicament i biològicament diferents és una evidència, però, en realitat, el sistema sanitari ens tracta de forma diferenciada? Es practica la ciència de la diferència a dins de les ciències de la salut?

La ciència de la diferència encara no està incorporada plenament a les ciències de la salut. Les evidències que homes i dones són diferents físicament i biològicament no s’acompanyen del coneixement del diferent metabolisme dels medicaments al fetge de dones i homes, o de com actuen de forma diferent alguns fàrmacs contra les arrítmies o contra el colesterol. Tots aquests aspectes se sumen a altres diferències en relació amb les condicions de vida, el treball o el medi ambient.

Quines són les principals desigualtats o discriminacions que pateixen les dones en relació amb la ciència i la salut?

Les dones presenten més malalties cròniques, que són causa de dolor i cansament. Les seves malalties són moltes vegades invisibles o considerades inferiors, perquè no posen en perill la vida, però sí que n’afecten la qualitat. No es valora la morbiditat diferencial: la més alta freqüència d’anèmies, de carència de ferro, malalties de la tiroide o malalties autoimmunes. Tampoc la morbiditat relacionada amb l’estrès físic i mental que suposa la doble jornada o el paper de cuidadora de família i de persones malaltes. No es té en compte tampoc de quina manera el medi ambient i la contaminació de l’aire, l’aigua i els aliments alteren l’equilibri endocrí i l’increment d’obesitat, diabetis i càncer de mama. Malgrat la manca de diagnòstics inequívocs, hi ha una clara tendència a administrar ansiolítics i antidepressius, majoritàriament, a les dones. La tendència a la medicalització travessa tota la vida de les dones.

L’àmbit laboral i les condicions de treball tenen un efecte directe en les condicions de salut de les persones. Com afecten aquestes condicions la salut de les dones?

En relació amb les condicions de treball, tant els riscos psicosocials com l’exposició a tòxics químics tenen efectes diferenciats en les dones, perquè actuen com a disruptors endocrins i afecten l’harmonia del cicle menstrual, amb increment d’hemorràgies o cicles irregulars. El cos de les dones és un bioacumulador químic, ja que la majoria d’insecticides i dissolvents són solubles a les cèl·lules grasses, i les dones en tenen un 15% més que els homes, perquè el seu cos pot donar vida i fer llet durant la gestació. L’ergonomia de la majoria de màquines, cadires... està pensada per al cos masculí, com va demostrar la biòloga canadenca Karen Messing. L’organització del treball i especialment els torns de nit han estat ja considerats factors de risc de càncer de mama. En aquest moment a Dinamarca ja s’indemnitza com a malaltia laboral el càncer de mama que es produeix en les treballadores de torn de nit.

Entrevista Carme Valls Llobet

Quins canvis socials implicaria que les dones (i el conjunt de la població) poguessin gaudir plenament d'unes bones condicions de salut?

El primer canvi seria que les dones i també els homes podrien gaudir d'una bona qualitat de vida fins a l'últim moment de la vida, i, d'altra banda, les millors condicions de treball podrien permetre una millor participació de les treballadores i treballadors en els canvis de les condicions de treball pròpies, ja que podrien evitar invalideses i comportar l'aprofitament l'experiència de les persones més grans. A més, una millor qualitat de vida relacionada amb la salut permetria una major participació de la ciutadania en la vida pública i un aprofitament més gran de la riquesa creativa de dones i homes, que ara queda limitada quan la salut física i mental està afectada. Amb millors condicions de salut, crec que podríem aconseguir que moltes ciutadanes i ciutadans es convertissin en agents de salut mediambiental i s'impliquessin en la qualitat de la recollida de residus o en la disminució de l'ús de productes contaminants.

Per on podem començar?

És important que tant els professionals de la salut com els delegats i delegades sindicals de prevenció tinguin cada dia més informació sobre les diferents maneres d'emmalaltir de dones i homes, i sobre els efectes que tenen en la salut la contaminació laboral i ambiental. Per aquesta raó s'ha d'estimular la recerca en salut, que inclogui sempre dones en els treballs, ja que sense una recerca sobre les diferències no es pot construir una ciència de les diferències que pugui transformar la mirada dels professionals de la salut sobre la salut de dones i homes.

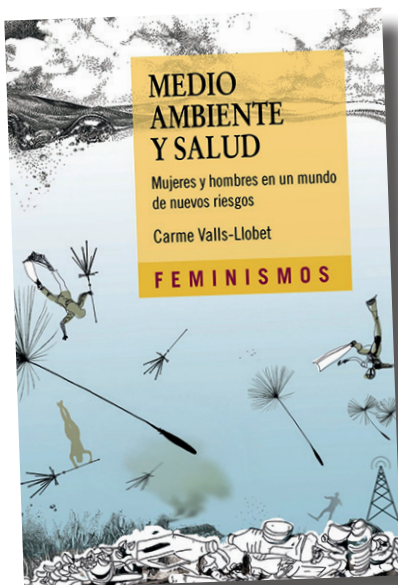
Montse Sanahuja
Responsable de Polítiques Socials de Gènere de la
Secretaria de les Dones i Polítiques LGTBI
de CCOO de Catalunya

“Les dones presenten més malalties cròniques, que són causa de dolor i cansament. Les seves malalties són moltes vegades invisibles o considerades inferiors, perquè no posen en perill la vida, però sí que n'afecten la qualitat”

‘Medio ambiente y salud. Mujeres y hombres en un mundo de nuevos riesgos’

Autora: Carme Valls Llobet

No us perdeu la lectura d'aquest llibre.

El títol defineix amb claredat el contingut. Els riscos mediambientals —substàncies químiques, radiacions...— formen part de la nostra vida quotidiana —a la feina, a l'entorn de ciutats i pobles, a casa...—, i l'exposició a aquests riscos i els seus efectes sobre la salut tenen mirada de gènere i sexe.

Aquest llibre explica, doncs, de manera intel·ligible per a tothom en què consisteix l'exposició als riscos mediambientals i els efectes que això té sobre la nostra salut. Així mateix, dona moltes pistes per identificar com cal actuar des de l'espai quotidià de cadascuna de nosaltres i què s'ha d'exigir a les polítiques públiques.

En definitiva, és un llibre que ens pot orientar a l'hora d'entendre la relació entre medi ambient i salut, tot incorporant la perspectiva de gènere, i a l'hora de construir una agenda per aconseguir un món millor, més just, més saludable i sense discriminacions.

Neus Moreno Sáenz
Col·laboradora de la Secretaria de les Dones i
Polítiques LGTBI de CCOO de Catalunya